

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ, ਜਲੰਧਰ

ਸੁਪਨਾ ਜੋ ਅਧੂਰਾ ਰਹਿ ਗਿਆ

ਇਹ ਮਨ ਮੇਰੇ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ
ਪ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਗਾ
ਕਰਕੇ ਖੁੱਲ ਕਮਾਈਆਂ ਇਕ ਦਿਨ
ਵਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਆਵਾਂਗਾ
ਬਚਣਾ ਡੱਬ ਨਿਭਾਵਾ

ਮੇਰੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਰਚਿਆ ਸੀ
ਸਾਡਾ ਮਾਣਸੋਂ ਇੰਡੀਆਸ
ਜਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਹੱਦਾਂ ਲੀਏ ਲਗਾਵਾਂ
ਤੇ ਵੱਡ ਛਕਾਂ ਦੀ ਜਾਚ
ਕਰ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਹੱਕ ਦੀ
ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਮਾਣ ਵਹਾਂਗਾ
ਬਚਣਾ ਡੱਬ ਨਿਭਾਵਾ

ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਿਆ ਪਹਿਲਾਂ
ਕਿਉਂ ਦਾ ਪੈਂਡਮ ਦਾ ਸੀਰਾ ?
ਜਿਸਦੀ ਚਰਾਚੇ ਕੁਝੁੰਹੇ
ਮਿਤਰਾਂ ਪੱਧਰੇ, ਬੋਲੀ, ਯਾਰ।
ਤੱਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਣੇ ਨਾ ਅੱਖ ਮਿਲਾਵਾਂਗਾ
ਹੁਣ ਕਿਹਾਂ ਫਰਜ਼ —— ?

ਪਹਿਲਾ ਹੱਲ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਝੰਲਿਆ
ਉਹ ਹੀ ਝੱਥ ਸਕਦ ਹਾਵਾਂਦਾ ਦਾ
ਵਿਰਟਾਲਾਂ ਦੀ ਦੰਡ ਨੂੰ ਬੈਲਿਆ
ਹੱਦਾਂ ਸੱਸਤ ਜਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ
ਕੁਝ ਅਸਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ
ਚੰਤਾ ਭੁੱਲ ਕਿਹਾਂ ਵੱਡਾਂ ਦੇ ਰਾਹਵਾਂ ਦਾ
ਹੁਣ ਕਿਹਾਂ ਫਰਜ਼ —— ?

ਸੂਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਦੀਪ
ਦਿਲ ਚੰ ਜਗਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਮੁੱਕੇਗੀ ਭੈੜੀ ਜੋੜ ਕਰੀ ਤੋਂ
ਇਕ ਆਸ ਬੁੰਦਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਜਾਰਜ਼ਾਂ ਮਾਰੇ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕੇ
ਵਾਅਦਾ ! ਸਾਥ ਰਿਭਾਉਂਦਾ ਜਾਂਵਾਂਗਾ
ਏਨਾ ਕੁ ਤਾਂ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਵਾਂਗਾ !

‘ਅੰਜਲਾ’ ਕੈਨੈਡਾ ਦਾ ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ
ਗੰਲਾਂ ਚੰ ਰੱਗ ਦੀ ਕਰਿ ਰਿਆ
ਮੌਗ ਬਣਿਆ ਕੇ ਕਰੀ ਵਡਨੀਂ ਜਾਣ ਦਾ
ਬੰਨ ! ਸਿਸਾਰ ਕਰ ਹੀ ਜਾਂਵਾਂਗਾ
ਇਨਾਂ ਕੁ ਤਾਂ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਵਾਂਗਾ !

ਚੰਤਾਂ ਚੰ ਭੁੱਲੀ-ਵਿਸਰੀ ਕਵਿਤਾ

ਬੰਨੋ ਦੇ ਖਾਕ ਚੰ
ਅਵਾਜ਼ ਜੀ ਗੁੰਮੀ ਸੀ
ਜਨ ਦੀ ਉਡਾਂ ਸੀ
ਦਿਆਗ ਜਿਵੇਂ ਸੈਨੀ ਸੀ
ਸੰਗ ਚੰ ਚੁੱਚਾਲ ਆਇਆ
ਕੀ ਕਰਨ ? ਕੁ ਤਾਂ ਕਰਨ
ਮੁਨ ਚਿ ਚਿਆਲ ਆਇਆ
ਹੁਨੈ ਕਰ ਨੀ ਕਰਨ
ਚੰਨ ਕਿਧੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਇਆ
ਸੋਚਿਆ ! ਕੋਈ ਜ਼ਗਤ ਬਣਾਵਾਂ

ਉਸ ਦੀ ਦੇਹੀ ਵਿਚ ਅਭਿਨਜ ਹੈ, ਦਿਲ ਵਿਚ ਕਾਵਿਕਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਸੰਗਮ ਦਾ ਮੁੱਜਸਮਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰਵਾਸੀ ਕਲਾਕਾਰ, ਕਵੀ, ਕਥਾਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਕਾਰਕੁਨ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ। ਇਕ ਆਮ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਵਾਂਗੀ ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਰਸੇ, ਬੀਤੇ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਤਲਾਉ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਭੋਗਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚਲੀ ਕਾਵਿਕ ਰਵਾਨਗੀ ਜੂਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਅਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

- ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ

ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਛਿੱਕ ਦੀਪ ਜਗਾਵਾਂ
ਪਿਆਰੀ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਨਜ਼ਕ ਬਣਾਵਾਂ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਦੁੱਖ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂ
ਸ਼ਾਹਿਰੀ ਦਾ ਮੌਜੂਦ ਰਿਲੇਮ ਨਾ ਭੇਗ
ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਖਾਵੇ ਝੋਰ

ਸ਼ਹਿਰ ਨਾ ਮੁਗ ਸਥ ਨਿਭਾਵਾਂ
ਹੱਥ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਰ ਕਿਰ ਜਾਵਾਣਾ

ਗੱਲ ਕਹੀ ਕਿਰੇ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀ
ਵਿਰ ਚੇਤੇ ਆਖੀ
ਮੈਂ ਵੀ ਉਹੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਧਿਆਈ
ਕਵੀ ਸਿਰਜਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਅੰਤਰ ਪਿਆਨ ਪਹਦੇ ਨੇ
ਆਸਕ ਮਾਲਾ ਨਾ ਕਰ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਕਵਿਤਾ ਅਥ ਮਹੁਸ਼ ਵੁੱਠ ਪੈਂਡੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਵੀ ਕੁਲਪਨਾ ‘ਚੁਡਾਗੀ ਲਾਈ
ਦੁਸੇਲ ਤੀਕੀ ਪ੍ਰਾਣੀ
ਪਰ ਕੀਈ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਈ
ਬਣਾਵੀ ਸੀ ਜੋ ਪੁੰਦਲਾ ਜਿਹਾ ਪਛਾਵਾਂ
ਉਸ ‘ਚੁੰ ਵੀ ਮੌਜੀ ਹੀ ਜਾਨ ਨਜ਼ਰ ਆਈ

ਮੈਂ ਪੁੰਦਲਾ ਯਮਾਉਣਾ
ਚਾਰ ਚੁਡੇ ਚੱਕਰ ਲਾਉਣਾ
ਕਰੀ ਵੀਂਖੀ ਸਾਡਾ ਜਾਂਦਾ
ਤੇ ਕਰੀ ਵੀਂਖੀ ਵੀਂਖੀ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਭੁੱਖ ਦੇ
ਫੁੱਕ ਫੁੱਕ ਕੇ

ਕਿਸੇ ਬਿਖ ਹੇਠ ਬਹਿ ਜਾਂਦਾ
ਡੂਪਿਆਂ ਸੀਂਕ ਅਤੇ ਲਹੀ ਕਾਂਦਾ
ਪਈ ਤੋਂ ਇਕ ਆਸ ਆਈ
ਪਹੀ ਤੋਂ ਉਹਾਂਨੂੰ ਨੀ ਦੀ ਦਿਖਾਈ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਡੀ ਕੀਤੀ ਮਾਲਕਾਂ ਰਹੀ ਹੋਵੇ

ਉਸ ‘ਚੁੰ ਵੀ ਮੌਜੀ ਹੀ ਜਾਨ ਨਜ਼ਰ ਆਈ
ਅਪਣੀ ਦੁਨੀਆ ਮੁੜ ਪਾਵਣ ਲਈ
ਡਾਹਾਂ ਦੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ
ਹੱਦਾ ਬੰਨੇ ਤੱਤਕ ਦੇ ਲਾਹ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਦਿਲ ਦਾ ਚੈਨ ——

ਅਪਣੀ ਦੁਨੀਆ ਮੁੜ ਪਾਵਣ ਲਈ
ਡਾਹਾਂ ਦੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ
ਹੱਦਾ ਬੰਨੇ ਤੱਤਕ ਦੇ ਲਾਹ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਦਿਲ ਦਾ ਚੈਨ ——
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਮੈਂਡੀ ਪਾਣੀ
ਬਣ ਜਾਵਾਂਦੀ ਹਾਂਕੇ ਗਾਈ
ਜਿੱਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਅਜਾਂ ਕਹਾਣੀ
ਬਣਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ
ਵੰਧ ਦੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਦਿਲ ਦਾ ਚੈਨ ——

ਬੁਝਦੇ ਦੀਵੇ

ਸੁਪਨੇ ‘ਚ ਜੋ ਬਣੀ ਸੀ ਕਵਿਤਾ,
ਜਾਗਿਆ ਤੋਂ ਉਹੀ ਚੌਤਾਂ ਚੁੱਲ ਗਈ।

ਹੋ ਪਰਵਾਸੀ ਤੁਰ ਜਾਵਣ ਦਾ

ਜੜ੍ਹ ਦੀ ਮੈਂਡੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵਣ ਦਾ

ਨਵੀਂ ਭੌਈ ਵਿੱਚ ਉਕਾ ਆਵਣ ਦਾ

ਵੰਧ ਦੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਅਣਚਾਹੀਆ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਕਿਸਤਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਹ ਲਾਹ ਕਰਦੇ ਨੇ

ਗਲ ਪਿਆ ਢੇਣ ਲਾਹ ਲਾਹ ਕਰਦੇ ਨੇ

ਦਿਲ ਦਾ ਚੈਨ ——

ਅਪਣੀ ਦੁਨੀਆ ਮੁੜ ਪਾਵਣ ਲਈ

ਡਾਹਾਂ ਦੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਹੱਦਾ ਬੰਨੇ ਤੱਤਕ ਦੇ ਲਾਹ ਕਰਦੇ ਨੇ

ਸਾਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਦਿਲ ਦਾ ਚੈਨ ——

ਵੰਧ ਦੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਮੈਂਡੀ ਪਾਣੀ

ਬਣ ਜਾਵਾਂਦੀ ਹਾਂਕੇ ਗਾਈ

ਜਿੱਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਅਜਾਂ ਕਹਾਣੀ

ਬਣਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਵੰਧ ਦੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਦਿਲ ਦਾ ਚੈਨ ——

ਬੁਝਦੇ ਪੈਂਦੀਆਂ ਆਲੂਕਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਉੱਤੇ ਬੁਝੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ

ਤੁਰਨੇ ਅੰਗ ਸਿਖਾਵਾਂ ਹੈ।

ਚੰਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਪਰ ਲੁਕਿਆ

ਮੱਸਿਆ ਲੁਕਿਆ ਹੈ। ਅਣੀਂ ਜੀ ਦੇ ਚੰਨ ਚੰਨ ਦੀ ਨੂੰ

ਰਾਮ ਸੂਪ ਅਣੀਂ ਮੁੜੇ ਚੁੰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ

ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਪ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ

ਪੁੱਲ ਦੀ ਰੋਹਿਉਣਾ ਹੈ। ਅਣੀਂ ਜੀ ਦੇ ਚੰਨ ਚੰਨ ਦੀ ਨੂੰ

